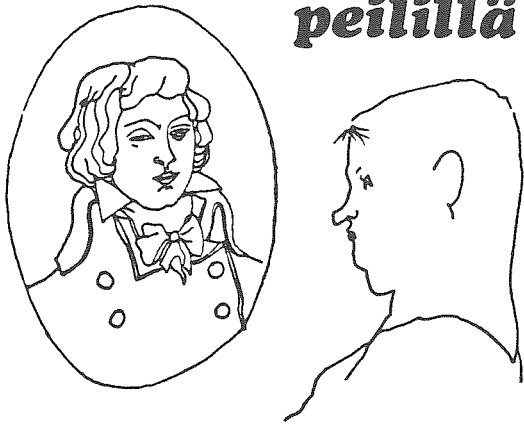

peilillä

peilaten

OHHOH, NOINKO PALJON on Suomessa tiedotusopin tutkijoita! Äskettäin ilmestyi Luettelo tiedotusopin ja viestinnän tutkijoista ja tekeillä olevista tutkimuksista 1984 (Tampere, NORDICOM, 1984), joka sisältää 133 tutkijan antamat tiedot tutkimusaiheistaan ja tekeillä olevista töistään.

Luettelon selailu vahvistaa kuvaa tiedotusopista moni- ja poikkitieteisenä tutkimusalana: akateemiselta puolelta mukana on paitsi tiedotusoppineita myös psykologeja, sosiologeja, kauppatieteilijöitä, valtio-oppineita, informaatioteknologian tuntijoita, antropologeja ja kansatieteilijöitä, kirjallisuustieteilijöitä ja lingvistejä sekä ainakin yksi neuvontapöytä.

Tiedotusopin ja viestinnän tutkijoista kaikki eivät luonnollisestikaan työskentele yliopistollisilla laitoksilla, vaan luettelosta löytyy sellaisia työpaikkoja kuin Nordiska Journalistförbund, Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta, Turun taidemuseo, Mikkelin tuomiokirkkoseurakunta, Oy Tietopää ja Liikemainonta McCann Oy.

Luettelosta päätellen saattaa olla hyvinkin paikallaan, että marraskuiset

tiedotustutkimuksen päivät kokoontuvat juuri oppialan moniulotteisuuden merkeissä. Helsingin ja Tampereen laitosten akseli ei ole koko maailma.

KUN TELEVISIO tuli Suomeen, alkoivat suomalaisissa kylpyhuoneissa kaikua uudet koko kansan iskelmät: mainoksista peräisin olevat lyhyet rallatukset. "Ostin Tend-kilopaketin...". "Siff Colaa käy nyt maistamaan, se nasta juoma on..." Älä yritä kieltää, ettet koskaan olisi hyräilyt niitä!

Syyskuussa Suomen Markkinointiliitto järjesti Helsingissä Mainosmusiikin levyraadin, jossa pieneniskelmät joutuivat kriittiseen puntariin. Raatia johti Matti "Lista" Paalosmaa, jäseninä istuivat Pirkko Liinamaa, Maarit Hurmerinta, Paul Brück ja Hannu Kaartinen.

Maarit Hurmerinta paljasti että Ajatar on Forumissa on hänen alitajuinen mieli-iskelmänsä. Pirkko Liinamaa piti Lähekkäin-rockista (sov. M.A. Numminen) siitä huolimatta, että hän kertoi ikänsä puolesta jo kuuluvansa "Corega-kansaan". Liinamaa diggasi myös Hyvältä maistuu Popsista. "Tää hokuttelee nakkimaan..." Entä Lahtelainen, paras seuralainen? Sen charmin salaisuutenahan on Pekka Laihon "vibraatto neljän kaljan jälkeen".

Voittajaksi raati tuomitsi Kim Kuusen ja Esa Niemisen sovituksen vanhasta hitistä Kyllä maalla on mukavaa; modernisoitunahan se kuuluu: Pane maitoa tulemaan.

Amerikkalainen mainosprofeetta David Ogilvy väitti joskus, että "salesman never sings", mutta siinä ei enää ole totuuden häivääkään.

Yleisön edessä kävi näyttäytymässä myös mainosmusiikin moderni klassikko Kaarlo Kaartinen, jonka Risella sävellettiin jo vuonna 1972 ja soi yhä kuvaruuduissa. Kaartisen käsialaa ovat myös Ajatar sekä Tend-kilopaketti. Jälkimmäinen tehtiin 1961. "Olen vielä hengissä", säveltäjä luonnehti itseään.

Koska tamperelainen Linkosuon leipomo tekee tv-mainoksen Tampereen rievästä? Sen pussiinhan on painettu jo valmis laulu: "On Tampereen tyttäret sieviä, kun syövät he tuoreita rievä..."

Joka tapauksessa mainosmusiikin his-

toria lienee vielä tutkimaton sarka. Kuka ryhtyisi?

LAADULLISET MENETELMÄT ovat suosiossa, kuten tiedämme. Postiluukusta pudotettujen kyselylomakkeiden sijasta tutkijat kävelevät sisään ja istuvat tunti-kausiksi olohuoneeseen tekemään teema-haastatteluja. Laajojen mutta pinnallisten aineistojen tilalle ovat tulleet pienet mutta sitäkin syvemmät otokset.

Pari vuotta sitten professori Antti Eskola muistutti, että mielenkiintoista ei välttämättä ole se, mikä on yhteistä laajoille ihmisjoukoille, vaan avartavampaa jonkin kenties tutkia yhden yksilön kokonaistilannetta. Tällä tavoin hän asetti tapaustutkimukset surveyn vastakohtaksi. Eskolan mukaan yksi hyvin valittu tapaus saattaa esittää asiaa hallitsevat sisäiset suhteet tarkemmin kuin suuresta aineistosta koottu, vesitetty keskiarvotapaus. Äsken olemme oppineet television välityksellä, että Walt Disneyn piirtämä Taavi Anka on samalla kanalle.

Kids Is Kids -nimisessä piirroselokuvassa Taavi nimittäin tutkii vain yhtä mutta sitäkin tyyppillisempää amerikkalaisperhettä. "Yleensä tutkitaan tuhatta perhettä ja tehdään yksi taulukko", Taavi Anka selittää, "mutta minä tutkin yhtä perhettä ja tein tuhat taulukkoa".

Taavin tutkima "Perhe X" ei asu Kaukialassa vaan Ankkalinnassa, ja me katsojat tunnemme sen tietysti Aku Ankan yksinhuoltajaperheeksi. Professori Anka seuraa sitä piilossa pysyttelevänä tarkkailijana "jotta se käyttäytyisi luonnollisesti". Hän on mukana perheen retkellä puunrungoksi naamioituneena, luistelulammen rannalla taas lumiukoksi sonnustautuneena.

Taavi Ankan tapaustutkimus kasvaa todelliseksi pitkittäisleikkaukseksi perheen kehitystä muokkaavista vaikutusyhteyksistä, sillä elokuvan viimeisessä jaksossa veljenpojat Tupu, Hupu ja Lupu ovat jo teini-ikäisiä ja ajavat omalla autolla. Taavi Ankan vaivalloisen ja kolhuisen projektin tulos on kyllästynyt parkaisu: "Nyt saa riittää!"

MTV on opettanut meille laadullisen sosiologian aakkosia.

OLIKO SE Benny Hill Show, jossa taannoin tehtiin nerokas parodia talk show-ohjelmasta? Studioon oli kutsuttu vanha aviopari, suoran lähetyksen juontaja ker-
too parille, että he tulevat kokemaan ihanan yllätyksen. "Ette ole nähneet Australiassa asunutta poikaanne 20 vuoteen. Mutta tänään hän on täällä kanssamme, samassa studiossa! Ette ole tienneet", juontaja jatkaa, "että poikaanne on löytänyt myös elämäkumppanin. Myös hän on täällä luonamme!"

Ilon ja liikituksen sekaisia kyyneleitä vuotavan pariskunnan luo astelee heidän poikansa - yhdessä poikaystävänsä kanssa.

Talk show -muuttia käytti myös Woody Allen elokuvassaan **Kaikki mitä olet aina halunnut tietää seksistä ...** Siihen oli tehty tv-ohjelmaa jäljittelevä jakso, jossa käsiteltiin perversiota (ohjelman nimi oli **What's Your Perversion?**) Studiossa oli vanha juutalaispariskunta, jonka piti paljastaa yleisön edessä pöyristyttävimmät mielihalunsa. Jakso päättyi siihen, kun vaimo oli kontallaan miehen edessä ja söi sianlihaa.

Tämäkö parodiaa? Ranskan tv:ssä pyörii **Psy-show** -niminen ihmissuhdesarja, joka Yleisradion piirissä suosittua sanaa käyttääksemme on asiaviihdettä. **Psy-show** perustuu tositapahtumiin ja oikeisiin ihmisiin. Jokaisen jakson alussa esitellään ihmiset, esimerkiksi pariskunta, sitten näytetään filmi sen arjesta ja lopuksi keskustellaan - yleisön ja kameroiden edessä - parin ongelmista. Mukana on myös fiktiivisiä jaksoja, joissa näyttelijät esittävät pariskuntaa. Studioyleisö huutelee välillä parille ohjeita.

Psy-shown ytimessä on seksi - siitähän kaikki yleensä kiikastaa. Sarjassa on tähän mennessä esitelty mm. pedofiili (lapsiin sekaantuja) ja perheväkivaltaa harrastava sadisti.

Ranskalainen versio **Mänttien tv:stä?** Hei, kliffaa!